

Ökat samarbete med industrin viktigt för en effektivare läkemedelsanvändning

Läkemedelsindustrin måste på ett tydligare sätt än idag börja samarbeta med landsting, apotek, läkemedelskommittéer etc, för att läkemedelsanvändningen ska förbättras. Det anser Stefan Carlsson, VD för Apoteket AB.

– Resursförstöringen i form av läkemedel som kastas eller bränns upp motsvarar ett värde av 1–2 miljarder kronor per år.

II När Apoteket AB nyligen kallade till ett seminarium om läkemedelsanvändning, var det inte den annars så brännande frågan om den stadigt stigande läkemedelsnotan som fick spela huvudroll. I stället låg fokus på patienten. Enligt studier i USA används hälften av förskrivna läkemedel på ett felaktigt sätt, och i Sverige finns det exempel med enskilda patienter som vid ett och samma behandlingstillfälle haft 25–30 olika preparat förskrivna.

»Nyckeln« till en effektivare läkemedelsanvändning är ett utökat samarbete, sade VD Stefan Carlsson.

– I samarbete med bland annat patientföreningar, med oss på apoteken och med hälso- och sjukvården skulle läkemedelsindustrin kunna bidra till en betydligt effektivare läkemedelsanvändning.

Samarbetet med patientorganisationer sker bland annat genom de s k Temaåren, vilka har haft positiva effekter på läkemedelsanvändningen. Under exempelvis Demensåret 1994 minskade andelen läkemedel som förskrevs till äldre, men som inte rekommenderades

Socialminister Lars Engqvist förklarade, apropå att Viagra och Xenical lyfts bort från läkemedelsförmånen, att vi i framtiden måste vänja oss vid att alla nya receptbelagda preparat prövas huruvida de ska subventioneras.

till den gruppen, med 20 procent. Det handlade bland annat om neuroleptika.

Men även apoteken själva skulle, med de totalt 87 miljoner kundbesök de har varje år, kunna göra mycket på egen hand än vad som görs nu, tror Stefan Carlsson, inte minst för att förbättra följsamheten till en ordination. Redan idag erbjuder apotekens farmaceuter s k läkemedelsprofiler till de kunder som vill få en kartläggning och justering av den egna läkemedelsterapin.

Trots ett fokus på patienten och en förbättrad läkemedelsanvändning, gick

FOTO: JAN HÅKANSSON

det vid Apotekets seminarium inte att helt bortse från den stigande läkemedelsnotan. I det sammanhanget passade socialminister Lars Engqvist på att ta upp regeringens beslut att lyfta bort mediciner mot fetma samt mot impotens från läkemedelsförmånen.

– Vi måste lära oss att leva med en utveckling, där alla nya receptbelagda preparat som kommer ut på marknaden prövas huruvida de ska ingå i läkemedelsförmånen.

– I den utredning av Olof Edhag som nu är ute på remiss om läkemedelsförmånen föreslås att det skapas en särskild nämnd för den prövningsuppgiften, sade Lars Engqvist.

Lars Engqvist valde dock att inte berätta om vilka ytterligare förändringar av läkemedelsförmånen som, enligt utredningen, bör aktualiseras.

– I höst kommer regeringen att i en proposition redovisa förslag gällande läkemedelsförmånen, som utgår från Edhags utredning, sade Lars Engqvist.

Men att se läkemedelsutvecklingen som ett kostnadsproblem är allt för kortsiktigt, menade Stefan Carlsson.

– I grunden handlar det om en positiv utveckling, och kostnadsökningen är ju en effekt av att innovationstakten är så hög. Men visst är en minskad takt på kostnadsökningen en utmaning även för oss på Apoteket AB, och jag tror att regeringens målsättning att föra över allt större ansvar för läkemedelsförmånen på landstingen är en viktig förutsättning för att få ner kostnaderna.

Peter Örn

Starkt samband mellan snarkning och obstruktiv sömnapné

En studie i Norrbotten visar att 18 procent av männen och 7 procent av kvinnorna har så omfattande problem med snarkning, eller med andningsuppehåll under sömnen, att de anhöriga känner oro. Det finns dessutom ett starkt samband mellan dessa symtom och sjukdomen obstruktiv sömnapné.

II Överläkare Lars-Gunnar Larsson vid lung- och allergisektionen vid Central-

lasarettet i Boden har i en doktorsavhandling studerat 5 627 personer i Norrbotten ålderna 20–69 år. 579 undersöktes vidare med bland annat lungfunktionsmätning.

Resultatet visar att snarkning och andningsuppehåll under sömn är vanligare bland dem som lider av kronisk bronkit, astma och nästäppa, än bland personer som är friska i lungvägarna.

Endast 20 procent av de personer i Norrbotten som visar symtom på obstruktiv sömnapné remitterades för un-

dersökning med sömnundersökningar under perioden 1990–2000. Avhandlingen visar dessutom att kvinnor missgynnas på så sätt att de, trots mer dagtrötthet inte remitteras för utredning i samma utsträckning som män.

Avhandlingen, som på svenska har titeln Snarkning och andra symtom på obstruktiv sömnapné; förekomst, riskfaktorer och samband med lungvägssjukdomar. OLIN-studien III, försvarades den 27 april vid Umeå universitet. •